

2213

1

Sm. Stranda härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Ålsheka

Ålems socken.

Valentin Tollby.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Valentin Tollby, redaktör, Vetlanda, född i Ålems socken,

1888.

(152)

Sm. Stranda härad.

Upptecknare Gottfrid ²³⁶¹³Wagner.

Ålems socken.

Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Q
2

Vattnet fick ej oroa.

I Tålebo, gården nr 9, fick man ej, sedan det var

skumt om kvällen, oroa vattnet i brunnen.

Man skulle hälsa på vattnet om morgonen, och om kvällen

skulle man säga godnatt.

Anmärkning.

Omkring 1860-talet. Gården innehades av en kvinna, som i dagligt tal kallades Per-Hemminga. Hon var då omkring 30 år. Meddelaren hörde ovanstående av en kvinna, som på 1860-talet var tjänarinna å ifrågasvarande gård.

Sm. Stranda härad.

2 217
~~2213~~
Upptecknare Gottfrid Wagner.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

3

Ålems socken.

Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

Gumman som fick ont i benet, bad om förlåtelse och offrade.

(Sågen.)

En gumma i Tålebo, Maria ve källa, hade kommit på något och fått ont i ena benet.

Hon gick då till det ställe, där hon ansåg, att hon fått det onda och bad om förlåtelse för att hon förbrutit sig på något sätt, och så offrade hon fyra öre. Benet blev bra.

Hon hade av en klok gumma, som kallades Tussa, blivit tillrådd att göra på ovannämnda sätt. 1800-talet.

Anmärkning.

Kommit på något, betyder att hon råkat ut för något mystiskt.

~~2213~~

H

Sm. Stranda socken.

Upptecknare Gottfrid Wagnér.

LUNDS UNIVERSITETS

Ålems socken.

Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

FOLKMINNESARKIV

Degspad.

I Tålebo, gården n:r 9, fick man ej säga vatten
om degspad, utan spad.

2243

5

Sm. Stranda härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Ålems socken. Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Grodorna skola ej ofredas. (Folktro).

Man ansåg, att man ej borde ofreda grodorna. Under slätter och skörå var man mycket noga att ej råka dem med lien, för att undvika olycka.

De äldre hade en dunkel föreställning om, att grodorna voro forna människor.

22213

6

m. Stranda härad.

Upptecknare Gottfrid Wagnér.

lems socken.

Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När kon kalvat.

När en ko hade kalvat, skulle hon första gången

släpptes ut ur ladugården, gå över en ullsax.

2243

7

Sm. Stranda härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Ålems socken. Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lasset måste lassas av.

Hos ett gammalt böndfolk i Tålebo, gården nr 9.

fick ej ett lass stå vid legårn eller på logen, utan skulle genast
lassas av, för annars fick inte dragarna vila.

Omkring 1860-talet.

2243

8

Sm. Strands härad.

Upptecknare Gottfrid Wagnér.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ålems socken.

Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

Liksmultron (Folktro).

Smultron, som växa utmed en väg, där en likskjuts
under året gått fram, skall man inte äta.

Meddelaren erinrade sig från sin barndom, hur han
och andra barn, när de voro ute och fingo se smultrom utmed vägen,
brukade tänka efter, om någon likskjuts under året gått fram där.

22713

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

9

Sm. Stranda härad.

Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Ålems socken.

Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

Öknamn.

I Ålems socken fanns en gubbe, som kallades Vippen
även Svente Vipp.

När han var med och tröskade och han skulle nämna
vippor, sade han istället hämter.

I nämnda socken förekom även mannen Pelle Knapp
samt Jödde Surr.

2213
~~2213~~

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

10

Sm. Stranda härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Ålems socken. Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

Åkersilke (blåklint).

Blåklint

benämnes åkersilke.

2219

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

11

Sm. Stranda härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.
Ålems socken. Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

Skervan.

Doktor A. och dennes maka hade ett barn som hade skervan.

Läkaren kunde inte bota sitt barn.

Doktorinnan ville att de skulle besöka en klok gumma, som kallades Tussa, men mannen ville inte detta. När doktorn en gång var borta, reste doktorinnan till Tussa med det sjuka barnet. Tussa band en röd tråd om barnets hals.

När doktorn kom hem, var barnet friskt.

— — —

Stationsinspektör T. och dennes maka hade ett barn, som hade skervan. De for till Tussa, och barnet fick en röd tråd om halsen.

Barnet blev snart bättre. Men så tappade barnet tråden. Då blev det genast sämre. De måste fara till Tussa och få en ny tråd.

2277

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

10

Sm. Stranda härad. Upptecknare Gottfrid Wagner.
Ålems socken. Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

När en nyköpt ko skulle föras in i ladugården.

Det var på ett ställe i Tålebo, när de köpt en ko, fick den inte föras in i ladugården, förrän hon hade nosat på en hötapp tre gånger.

22713

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

13

Sm. Stranda härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Ålems socken. Meddelare W. Tollby, Vetlanda..

Ett oförklarligt ljud. (Sägen.)

En bonde i Tålebo hade en mörk kväll måst stanna med ett lass i en bokdunge vid Hornsö i Långemåla socken. Som de satt där och väntade att det skulle bli ljusare, hörde han, hur ett bräde liksom lyftes opp och sen snällde det till mot lasset.

Sen skärrede det å neråt skogen.

Årmärkning. Skärrede å, det hördes något skorrande ljud.

22116
2815

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

14

Sm. Stranda härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.
Ålems socken. Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

Där det finns en dold skatt.

När en ek om hösten inte fäller löven, så betyder
det, att det finns en dold skatt under trädet ifråga.

28813

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

15

Sm. Handbörds härad.

Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Kråksmåla socken.

Meddelare W. Tollby, Vetlanda.

Gumman som mjölkade en tråd.

I Torshult i Kråksmåla socken fanns en gumma, som kunde sticka opp en tråd i taket och mjölka en ko, tills det kom blod.